

Syke barn i barnehagen

RUTINE/RETNINGSLINJER OM NÅR SYKE BARNEHAGEBARN MÅ HOLDES HJEMME I VIKÅSEN FAMILIEBARNEHAGE

Denne oversikten, som er basert på folkehelseinstituttets anbefalinger, dekker de vanligste symptomer og sykdommer som kan forekomme hos barn som går i barnehagen.

VURDERING AV BARNET:

Det er barnets allmenntilstand som avgjør om barnet skal være borte fra barnehagen. Som hovedregel skal barnet være friskt nok til å kunne delta på normale aktiviteter i barnehagen, og være feberfritt.

Etter lengre tids sykdom, er det viktig at barnet får være i barnehagen kortere tid de første dagene. Det er stor forskjell på hjemmeforholdene og barnehageforholdene.

Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Barnemark	3-4 uker	Analkløe, særlig på kveld/natt. I enkelte tilfeller kan marken ses i anusåpningen.	Kontaktsmitte, primært via anus-finger-munn kontakt og via sengeklær i samme husstand.	Barnet kan vende til barnehagen etter igangsatt behandling. Skjerpene hygienerutiner ved utbrudd. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Brennkopper/ vannkopper	Kan variere, vanligvis 4-10 dager	Væskende og/eller skorpebelagte sår på ekstremiteter og i ansikt.	Kontaktsmitte, svært smittsomt blant nyfødte, moderat smittsomt blant barn, lite smittsomt blant voksne.	Barn kan vende tilbake til barnehagen når hudlesjonene er under kontroll. ved få og små lesjoner kan dette la seg gjøres ved god tildekking. Skjerpene hygienerutiner ved utbrudd.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Femte barnesykdom	4-21 dager	Lett feber og luftveissymptomer i forkant av utslett. Rødt	Nærdråpesmitte. Mest smittsomt	Barn kan gå i barnehagen dersom

(Parvovirus b19)		sammenflytende utslett i ansiktet som sprer seg til resten av kroppen. Forsvinner i løpet av 7-10 dager. Mange opplever ingen symptomer. Immunitet oppnås.	dagene før utslett bryter ut.	allmenntilstanden tilsier det. Gravide ansatte (før uke 20) skal ikke være i barnehagen ved utbrudd av femte barnesykdom, med mindre hun har påvist immunitet mot sykdommen.
-------------------------	--	--	-------------------------------	---

Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Fjerde barnesykdom/ tredagers febersykdom	5-10 dager	Høy feber i ca tre dager. Deretter temperaturfall og utslett, spesielt på overkropp. Feberkrampe kan forekomme.	Sannsynligvis nærdråpesmitte.	Barn kan gå i barnehagen dersom allmenntilstanden tilsier det.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Feber	2-3 dager	Barns normale kroppstemperatur kan variere. Temperatur mer enn 37,5 °C om morgenen og 38 °C på kvelden, anses å være forhøye temperatur. Mer enn 38 °C målt i endetarmen er forhøyet temperatur.		Barn med feber bør først og fremst av hensyn til seg selv holdes hjemme til barnet er feberfri. I noen sammenhenger kan det være ønskelig av smittevern hensyn. Barn skal være feberfri i 24 timer før de kan vende tilbake i barnehagen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Forkjølelse	2-10 dager	Snue, snørrdannelse, hoste, nesetetthet og rennende nese.	Nærdråpesmitte eller kontaktsmitte, svært smittomt.	Barnet kan gå i barnehagen dersom allmenntilstanden tilsier det. God håndhygiene, unngå hosting rett mot andre.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen

Hoste og luftveis symptomer		Hoste er et vanlig symptom ved forkjølelse og andre luftveisinfeksjoner. Mange barn har gjentatte luftveisinfeksjoner med snue, hoste og feber.	Nærdråpesmitte eller kontaktsmitte. Svært smittomt.	Når allmenntilstanden er god, kan barnet være i barnehagen. Ved langvarig eller kraftig hoste, skal barnet undersøkes for blant annet kikhoste.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Omgangssyke, diare, NORO-virus	12-48 timer	Kort forløp med uvelfølelse, kvalme, brekninger, magesmerter, muskelverk, diare og feber. Varer vanligvis kun 1-2 døgn.	Kontaktsmitte eller nærdråpesmitte ved oppkast. Svært smittomt.	Barn kan vende tilbake til barnehagen 48 timer etter siste symptom. Skjerpene hygienerutiner, særlig i forbindelse med toalettbesøk/bleieskift. Informasjon til foreldregruppen ved utbrudd.

Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Hjernehinnebetennelse	2-10 dager, vanligvis 3-4 dager	Uspesifikke influensasymptomer i begynnelsen, fortsetter med feber med frysninger, hodepine, kvalme og oppkast. Det kan oppstå små blødninger/utslett i huden. Nakkestivhet, ryggstivhet og nedsatt bevissthet kan forekomme senere i forløpet.	Direkte kontaktsmitte gjennom dråpesmitte fra nese og hals. Lite smittomt.	Barnet kan vende tilbake til barnehagen når sykdommen er over. Kommunelege skal rådføres dersom barnehagebarn er smittet. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Influensa	7-10 dager	Feber med frysninger, slapphet, muskelverk, hodepine, tørrhoste, sår hals og lett snue.	Nærdråpesmitte eller kontaktsmitte. Svært smittomt.	Barnet kan gå i barnehagen dersom allmenntilstanden tilsier det. Ved

		Mageplager kan opptre hos barn.		influenzapandemi kan det være aktuelt å holde barnet hjemme lengre. God håndhygiene, unngå hosting rett mot andre.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Kikhoste	7-10 dager	Hoste, feber og rennende nese i en uke. Senere kraftige hosteanfall (kiking), eventuelt med brekninger eller oppkast. Ikke alltid kiking dersom vaksinert. Langvarig immunitet oppnås.	Nærdråpesmitte. Svært smittomt.	Kontakt lege, og hold barnet hjemme etter legens anvisning. Daglig leder skal konferere med kommunelegen dersom det blir påvist kikhoste i barnehagen. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Kusma	2-3 uker, vanligvis 18 dager	Moderat feber i ca. ett døgn. Ømhet og smerte ved tygging, senere hevelse på kinnet foran øret. Immunitet oppnås.	Nærdråpesmitte. Direkte kontaktsmitte med spytt fra smittet.	Uvaksinerte barn med sikker diagnose kan gå i barnehagen ni dager etter hevelse. Dersom alle barn er vaksinerte avgjør allmenntilstanden når barnet kan gå tilbake til barnehagen. Informasjon til foreldregruppen.

Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Lus (hodelus)	Kløe kan oppstå 3-4	Kløe i hodebunnen.	Direkte kontaktsmitte fra hode til hode.	Barn kan fortsette i barnehagen som normal, men bør

	måneder etter infestasjon.		Smitter sjeldent gjennom felles bruk av kam, skjerf og lue.	starte lusekur samme dag. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Meslinger	10-14 dager	Først feber, hoste snue og lysskyhet. I løpet av et par dager utslett i slimhinnene i munnen. Deretter fallende feber som så stiger igjen samtidig med begynnende meslingutslett. Utslettet begynner vanligvis bak ørene og sprer seg raskt til hele kroppen. Immunitet oppnås.	Luftsmitte og kontaktsmitte med sekret fra luftveier. Svært smittsomt. Smitteførende periode fra 4 dager før til 4 dager etter opptreden av utslett.	Barnet kan vende tilbake til barnehagen tidligst 4 dager etter opptreden av utslett dersom allmenntilstanden er god. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Ringorm	Vanligvis 1-2 uker	Soppinfeksjon i huden. Flate rødlige lesjoner som oftest får en ringform.	Kontaktsmitte fra mennesker og dyr, eller indirekte via gjenstander (leker, matter etc.)	Barnet kan vende tilbake i barnehagen dagen etter at behandling er igangsatt. Skjerpene hygienerutiner ved utbrudd. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Røde hunder	14-21 dager, vanligvis 16-18 dager	Opptil halvparten av de smittede har få eller ingen symptomer. Moderat feber og utslett som brer seg fra ansiktet til hele kroppen. Forstørret lymfeknuter på halsen. Øyekatarr ses spesielt	Nærdråpesmitte. Smitter 1 uke før og minst 4 dager etter utslettutbrudd.	Barnet kan vende tilbake til barnehagen minimum 5 dager etter utbrudd av utslett. Gravide ansatte skal ikke oppholde seg i barnehagen

		hos voksne. Immunitet oppnås.		dersom det er utbrudd av røde hunder og immunitet ikke er påvist. Informasjon til foreldregruppen.
--	--	-------------------------------	--	---

Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Salmonella	6-72 timer, vanligvis 48 timer	Kan være asymptomatisk. Diare, magesmerter, kvalme, hodepine og eventuelt feber. Diareen kan i sjeldne tilfeller være langvarig og alvorlig.	Smitter gjennom forurensede næringsmidler. Kontaktsmitte fra person- person gjennom fekal-oral smitte.	Kan vende tilbake til barnehagen 48 timer etter symptomfrihet. Ved påvist multiresistent salmonella, må det gjøres en individuell vurdering i samråd med helsepersonell.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Skabb	3-6 uker ved førstegangs smitte. Ved resmitte ofte bare 1-3 dager	Kløe, ofte med forverring om natten og ved svetting. Små nupper eller blemmer i huden, oftest først på hender, siden på større deler av kroppen.	Direkte kontaktsmitte av litt lengre varighet (ofte 15 minutter), i sjeldne tilfeller indirekte gjennom sengeklær, håndklær eller tøy.	Barnet kan vende tilbake til barnehagen dagen etter at behandling er igangsatt. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Skarlagensfeber/ streptokokker	2-5 dager	Først halsvondt, hodepine, feber, kvalme og oppkast. Etter 12-48 timer; rød tunge (jordbærtunge) og finprikket utslett som ofte starter på bryst- og mageparti. Hudavskalling 1-2 uker	Nærdråpesmitte og kontaktsmitte.	Barna kan vende tilbake til barnehagen tidligst ett døgn etter igangsatt behandling med antibiotika i tillegg til at barnet er

		etter sykdomsstart på de steder hvor utslettet har vært mest. Det er sjeldent man får skarlagensfeber mer enn en gang.		feberfritt og har god allmenntilstand. Skjerpende hygienerutiner. Informasjon til foreldregruppen.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Øyekatarr				Ved mild eller moderat øyekatarr kan barnet komme i barnehagen. Med rikelig pussdannelse skal barnet holdes hjemme inntil pussdannelsen har avtatt. Viser til faktaark om øyekatarr.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
Ørebetennelse		Ørebetennelse arter seg som plutselig øreverk, ofte kombinert med feber og forkjølelse.		Barnet kan være i barnehagen når allmenntilstanden er god.
Sykdom	Inkubasjonstid	Symptomer	Smittemåte	Tiltak i barnehagen
E. coli	1-3 dager	Diare og magesmerter, noen tilfeller blodig diare. Slapphet, kvalme og nedsatt matlyst	Smitte gjennom uren mat og drikkevann, direkte kontakt med skitne hender, indirekte via avføring til dyr, fra badevann.	Kan vende tilbake til barnehagen 48 timer etter siste diare og eller oppkast. Barn som bor i samme husstand som noen med e. coli bør holdes bort fra barnehagen til den syke ikke lengre har diare og fått utført en avføringsprøve

				som viser ingen smitte.
--	--	--	--	-------------------------